

Ilmoituskäytännöt työntekijöille ATA-Henkilöstöpalvelut Oy

Päivitetty viimeksi 14.11.2023

Tausta ja tarkoitus

ATA-Henkilöstöpalvelut Oy (jäljempänä "organisaatio") tarjoaa työntekijöilleen ilmoituskanavan.

Ilmoituskanava on itsenäinen kanava, jonka kautta työntekijät voivat ilmoittaa epäilyksiä tai konkreettisia tietoja vakavista rikkomuksista tai muista vakavista asioista organisaatiossa.

Ilmoituskanava tulee nähdä työntekijän lisämahdollisuutena kääntyä johdon puoleen, jos hän huomaa virheitä tai epätyytyttäviä olosuhteita, joihin on kiinnitettävä huomiota.

Näissä ilmoituskäytännöissä kerrotaan tarkemmin esimerkiksi siitä, miten työntekijä voi käyttää ilmoituskanavaa, millaisista asioista voidaan ilmoittaa, miten ilmoitus käsitellään ja mitä oikeuksia asianosaisilla on.

Sisältö:

1. [Kuka voi ilmoittaa ilmoituskanavan kautta?](#)
2. [Kenestä voidaan tehdä ilmoitus?](#)
3. [Millaisista olosuhteista voidaan ilmoittaa?](#)
4. [Miten ilmoitus laaditaan?](#)
5. [Kuka vastaanottaa ilmoitukset?](#)
6. [Ilmoituksen vastaanottamismenettelyt](#)
7. [Ilmoituksen käsittely](#)
8. [Luottamuksellisuus ja tietojen luovuttaminen edelleen](#)
9. [Nimettömyys, suoja vastatoimilta ja muut ilmoittajan oikeudet](#)
10. [Jatkuva yhteydenpito ja määrääjät](#)
11. [Luottamuksellisuus](#)

12. [Ilmoitusten tallentaminen](#)
13. [Asianomaisten henkilöiden oikeudet](#)
14. [Ulkoinen ilmoituskanava Oikeuskanslerinvirastossa](#)
15. [Ilmoittajan oikeus tietojen julkistamiseen](#)

Näiden tietojen lisäksi organisaatio on kehittänyt tietosuojakäytännön, joka liittyy erityisesti henkilötietojen käsittelyyn ilmoituskanavan yhteydessä.

1. Kuka voi ilmoittaa ilmoituskanavan kautta?

Ilmoituskanava koskee kaikkia organisaation työntekijöitä. Ilmoituksen voivat tehdä myös määräaikaisten työntekijät ja sijaiset, asiakkaat, yhteistyökumppanit ja muut sidosryhmät.

2. Kenestä voidaan tehdä ilmoitus?

Ilmoituskanavaa käytetään työntekijöiden tai muiden organisaatioon liittyvien henkilöiden tekemistä rikoksista ja vakaviin rikkomuksiin liittyvistä tiedoista ilmoittamiseen. Muut henkilöt voivat olla esimerkiksi hallituksen jäseniä, osakkeenomistajia, hallintoneuvoston jäseniä, konsultteja, tavarantoimittajia, urakoitsijoita ja tilintarkastajia.

3. Millaisista olosuhteista voidaan ilmoittaa?

Sikä EU-oikeuden loukkauksista, kansallisen lainsäädännön vakavasta rikkomuksesta, että muista vakavista seikoista voidaan ilmoittaa, kunhan asiat koskevat organisaatioon liittyviä henkilöitä (ks. edellä).

Ilmoitus voi liittyä epäilyyn tai todelliseen tietoon rikkomuksesta esimerkiksi seuraavilla aloilla:

- Julkinen tarjouskilpailu/tarjous
- Rahanpesu ja terrorismin rahoitus
- Verkko- ja tietojärjestelmien yksityisyyden suoja ja turvallisuus
- Kuluttajansuoja
- Talousrikollisuus, kuten kavallus, varkaus, lahjonta, petos ja väärentäminen
- Hakkerointi, salakuuntelu, muiden välisten keskustelujen tallentaminen jne.
- Kirjanpito- ja verolainsäädännön rikkominen jne.
- Salassapitovelvollisuuden rikkominen

- Lakisääteisen toimintavelvollisuuden rikkominen
- Voimankäyttöä koskevien sääntöjen rikkominen
- Vakaat ja toistuvat oikeusperiaatteiden loukkaukset
- Kansalaisten ja kumppaneiden tahallinen huijaaminen
- Fyysinen ja henkinen väkivalta ja seksuaalinen hyväksikäyttö tai törkeä häirintä esimerkiksi rodun, sukupuolen, kielen, varallisuuden, kansallisen tai sosiaalisen alkuperän tai poliittisen tai uskonnollisen taustan vuoksi
- Ammattistandardien rikkominen, joka saattaa vaarantaa esimerkiksi ihmisten turvallisuuden ja terveyden
- Heitteillejätö
- Vakava tai toistuva työpaikan sisäisten ohjeiden rikkominen koskien esimerkiksi työmatkoja, lahjoja ja talousraportointia
- IT-toimintaan tai IT-järjestelmän hallintaan liittyvät vakavat virheet ja vakavat väärinkäytökset

Yllä oleva esimerkkiluettelo ei ole tyhjentävä.

Ilmoituskanava ei koske vähäpätöisiä tietoja tai tietoja esimerkiksi sairauslomaa, tupakointia, alkoholia, vaatetusta tai toimistotarvikkeiden yksityiskäyttöä koskevien sisäisten ohjeiden rikkomisesta tai oheismääräysten, kuten esimerkiksi dokumentointivaatimusten, noudattamatta jättämisestä.

Jos kyse on järjestelmällisestä rikkomisesta, nämä muutoin vähemmän vakavat asiat voivat kuulua ilmoituskanavan piiriin. Ilmoituskanavaa ei voi käyttää omasta työsuhteesta raportoimiseen, mukaan lukien työntekijöiden väliset ristiriidat, yhteistyövaikeudet tai ammattiliittojärjestelmän piiriin kuuluvat asiat (huomaa kuitenkin, kuten edellä mainitaan, että törkeä häirintä ja seksuaalinen häirintä ja yhteistyövaikeudet kuuluvat ilmoituskanavan piiriin, jos ne arvioidaan niin vakaviksi, että ne aiheuttavat todellisen vaaran ihmisten hengelle ja terveydelle).

Kanavan kautta voi myös ilmoittaa tietoja rikkomuksista tai asioista, jotka ovat tapahtuneet ennen kuin organisaatio on perustanut ilmoituskanavan.

4. Miten ilmoitus laaditaan?

organisaation työntekijät voivat laatia ilmoituksen kirjallisesti ja anonymisti digitaalisen ratkaisun kautta, jota hallinnoi ulkopuolinen toimittaja.

Löydät linkin ilmoituskanavaan täältä:

<https://nordicwhistle.whistleportal.eu/WhistleBlower/Form/352-658-bb682b21512f4a6183bd29e0f4705f14>

Lue ilmoitusmenettelystä lisää erillisestä oppaasta ilmoituskanavan käyttöön.

5. Kuka vastaanottaa ilmoitukset?

Ilmoituksen vastaanottaa Whistleblower Partners Response Team, joka käsittelee organisaation ilmoituskanavan kautta saapuneet ilmoitukset. Whistleblower Partners Response Team (jäljempänä "vastaanottaja") on ulkopuolinen ja riippumaton neuvonantaja. Kun vastaanottaja on saanut ilmoituksen:

- Vastaanottaja seuroo ilmoituksen ja määrittelee tason, jolle ilmoituksesta raportoidaan yrityksessä.
- Vastaanottaja antaa ilmoittajalle vastaanottokuittauksen.
- Vastaanottaja luovuttaa tapauksen asianomaiselle yhteyshenkilölle organisaatiossa riippuen siitä, kenelle ilmoitus tehdään.

Ennen kuin vastaanottaja luovuttaa ilmoituksen asianomaiselle yhteyshenkilölle organisaatiossa, vastaanottaja varmistaa, että ilmoitus ei koske yhteyshenkilöä eikä yhteyshenkilöllä muutoin ole eturistiriitoja ilmoituksen käsittelyn suhteen.

Jos näin on, ilmoitus välitetään organisaatiossa toiselle yhteyshenkilölle, jonka vastaanottaja katsoo olevan pätevä käsittelemään kyseisen ilmoituksen.

Valitsimme juuri tämän ratkaisun, koska haluamme varmistaa, että organisaation työntekijät voivat ilmoittaa asioista turvallisesti.

6. Ilmoituksen vastaanottamismenettelyt

Kun ilmoitus on vastaanotettu, arvioidaan, kuuluuko ilmoitus ilmoituskanavan piiriin, ks. kohta 3.

Jos ilmoitus ei kuulu ilmoituskanavan piiriin, ilmoitus hylätään eikä ilmoitusta siten voida käsitellä ilmoituskanavan puitteissa.

Jos ilmoitus ei kuulu ilmoituskanavan piiriin, ilmoittaja saa ohjeet siitä, minne hän voi ilmoittaa asiasta organisaatiossa.

7. Ilmoituksen käsittely

Kun yhteyshenkilö organisaatiossa on vastaanottanut ilmoituksen, hän käsittelee sen perusteellisesti. Tähän voj ilmoituksen olosuhteista riippuen kuulua:

- Sisäisen tutkimuksen aloittaminen ilmoituksen tietojen oikeellisuuden vahvistamiseksi tai kiistämiseksi
- Organisaation ylimmän johdon tai hallituksen perehdyttäminen asiaan
- Ilmoitus poliisille tai asianomaiselle valvontaviranomaiselle
- Päätös oikeudellisesta perustasta, esimerkiksi työlainsäädäntö tai sopimusoikeus
- Käsittelyn päättäminen

Organisaation yhteyshenkilö on velvollinen vaatimaan ilmoituksen perusteellista tutkimista ja ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin.

Tämän jälkeen yhteyshenkilö laatii selvityksen johdolle, joka päättää toimenpiteistä, olipa kyseessä ilmoitus viranomaisille tai muu työ- tai sopimusoikeuteen perustuva toimenpide.

Lopuksi ilmoittajalle on annettava palaute ennen ilmoituskanavan mukaista kolmen kuukauden määräaikaa, ks. jäljempänä kohta 10.

8. Luottamuksellisuus ja tietojen luovuttaminen edelleen

Vain vastaanottajalla ja asianomaisella yhteyshenkilöllä organisaatiossa on pääsy ilmoituksen tietoihin. Ilmoitukseen liittyy erityinen salassapitovelvollisuus, eikä niiden sisältöä saa siksi jakaa muille.

Erytinen salassapitovelvollisuus koskee vain ilmoituksen tietoja, ja jos lisäselvityksiä ilmenee jatkotutkimuksen yhteydessä, ne eivät kuulu erityisen salassapitovelvollisuuden piiriin. Näihin tietoihin sovelletaan yleisiä sääntöjä asiakirjojen luovuttamisesta ja niihin tutustumisesta.

Jos ilmoittaja on luopunut nimettömydestään, erityistä salassapitovelvollisuutta ei enää sovelleta ilmoitukseen sisältyviin tietoihin. Organisaatiolla on myös oikeus jakaa ilmoituksen tietoja, myös ilmoittajan

henkilöllisyyttä koskevia tietoja, jos se on tiedossa, esimerkiksi poliisille. Tällaisissa tapauksissa ilmoittajalle on ilmoitettava asiasta.

9. Nimettömyys, suoja vastatoimilta ja muut ilmoittajan oikeudet

Ilmoittajalla on oikeus nimettömyyteen koko prosessin ajan. Valittu IT-ratkaisu tarjoaa mahdollisuuden viestiä nimettömästi ilmoitusten vastaanottajan kanssa.

Ilmoitus voi kuitenkin olla luonteeltaan sellainen, että sitä voi olla vaikeaa tutkia perusteellisesti ilman, että ilmoittaja päättää tulla esiin ja luopua oikeudestaan nimettömyyteen. On ilmoittajan oma päätös, tapahtuuko näin. Jos nimettömyydestä luovutaan, ilmoittajien suojelua koskevan direktiivin tarkoituksena on suojella ilmoittajaa muun muassa kaikenlaisilta vastatoimilta, uhkauksilta tai kostoyrityksiltä, jotka johtuvat kyseisen ilmoittajan tekemästä ilmoituksesta. Vastatoimia ovat kaikenlainen haitallinen kohtelu ja kielteiset seuraukset, joita ilmoittamisesta aiheutuu. Vastatoimi voi esimerkiksi olla määräaikainen erottaminen, erottaminen, alentaminen tai ylennyksen laiminlyönti, tehtävien siirto, siirto, palkanleikkaus, kurinpitotoimi, pakottaminen, pelottelu, häirintä tai syrjintä.

Jos henkilö mainitaan ilmoituksessa, sillä voi olla merkittäviä seurauksia. Siksi ilmoittajan on oltava vilpittömän ilmoituksen sisällön suhteen. Ilmoittajan tahallisesti laatimasta väärästä ilmoituksesta, esimerkiksi häirintää koskevasta, voi olla rikosoikeudellisia seurauksia ilmoittajalle.

Ilmoittajaa ei myöskään voida asettaa vastuuseen luottamuksellisten tietojen paljastamisesta, jos ilmoittajalla on ollut *perusteltu* syy uskoa, että ilmoituksessa annetut tiedot olivat ilmoituksen tekohetkellä oikeita ja sisälsivät tietoja vakavasta lain rikkomisesta tai muista ilmoituskanavan piiriin kuuluvista vakavista asioista.

Täten ilmoittaja ei myöskään ole vastuussa siitä, että hän on päässyt käsiksi ilmoitettuihin tietoihin. Tämä kuitenkin edellyttää, että teko ei itsessään ole rikollinen teko, kuten murtovarkaus.

10. Jatkuva yhteydenpito ja määräajat

Vastaanottaja viestii ilmoittajan kanssa ilmoituskanavan kautta.

Ilmoittajan on saatava kuittaus ilmoituksesta viimeistään seitsemän päivän kuluessa ilmoituksen tekemisestä.

Lisäksi ilmoittajan on saatava palaute mahdollisimman pian ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa vastaanottokuittauksesta. Tämä tarkoittaa, että ilmoittajalle on mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava, mitä toimenpiteitä on aloitettu tai ollaan käynnistämässä ja miksi tietty menettelytapa on valittu. Palautteen yhteydessä osaa tiedoista ei saa jakaa ilmoittajalle, esimerkiksi lakisääteisen salassapitovelvollisuuden ja henkilötietolainsäädännön vuoksi.

Ilmoittajan tulee saada valitun seurannan lisäksi mahdollisuuksien mukaan tietoa myös tutkinnan etenemisestä ja tuloksesta, mikäli se on sovellettavien sääntöjen puitteissa mahdollista.

Jos lopullista palautetta ei tapauksen olosuhteista johtuen ole mahdollista antaa ennen kolmen kuukauden määräajan umpeutumista, ilmoittajalle tulee ilmoittaa tästä sekä siitä, milloin lisäpalaute on odotettavissa.

Kuten mainittiin, ilmoittaja voi halutessaan tulla esiin. Siinä tapauksessa voivat tulla kysymyksen esimerkiksi fyysiset tapaamiset seuraavien henkilöiden kanssa: vastaanottaja ja asianomainen yhteyshenkilö organisaatiossa

11. Luottamuksellisuus

Ilmoituskanava on suunniteltu ja sitä käsitellään siten, että varmistetaan ilmoittajan ja ilmoituksessa mahdollisesti mainittujen henkilöiden henkilötietojen luottamuksellisuus.

Ilmoituskanavassa käytettävälle tietojärjestelmälle on asetettu useita tiukkoja turvallisuusvaatimuksia, jotka muun muassa varmistavat tietojen nimettömyyden ja luottamuksellisuuden. Tämä tarkoittaa, että henkilö, joka tekee ilmoituksen ilmoituskanavan kautta, on nimetön ja pysyy halutessaan nimettömänä. Tämä tarkoittaa myös, että järjestelmä ei kirjaa IP-osoitteita, metatiedot poistetaan kaikista ladatuista tiedostoista ja kaikki tiedonsiirto ja tietojen tallennus on salattu.

Vastaanottaja ja asianomainen yhteyshenkilö organisaatiossa on salassapitovelvollisuuden alainen kaikkien ilmoitukseen liittyvien tietojen suhteen.

12. Ilmoitusten tallentaminen

Vastaanotetut ilmoitukset, mukaan lukien ilmoitukseen sisältyvät asiakirjat, on kirjattava (tallennettava järjestelmällisesti), jotta varmistetaan, että ilmoitukset ovat saatavilla ja ne voidaan tarvittaessa sisällyttää

todisteeksi mahdollisessa myöhemmässä oikeudenkäynnissä. Kirjaaminen takaa myös, että samasta asiasta tehdyt ilmoitukset paljastuvat ja voivat johtaa asian jatkotutkintaan. Ilmoitusten tallentaminen tapahtuu ilmoituskanavassa.

Ilmoituksia säilytetään niin kauan kuin on tarpeellista ja oikeasuhtaista. Säilytysperiaatteet on kuvattu tarkemmin organisaation ilmoituskanavaan liittyvässä tietosuojakäytännössä.

13. Asianomaisten henkilöiden oikeudet

Selvityksessä mainitulla henkilöllä tai henkilöillä on oikeus suojata henkilöllisyytensä asian käsittelyn yhteydessä. Lisäksi asianosaisilla on oltava mahdollisuus tehokkaaseen puolustukseen. Tämä toteutetaan muun muassa kirjaamalla ilmoitus, mikä varmistaa mainittujen olosuhteiden dokumentoinnin.

Asianomaisilla henkilöillä on myös useita henkilötietojensa käsittelyyn liittyviä oikeuksia. Organisaation salassapitovelvollisuuden perusteella on kuitenkin olemassa rajoituksia siihen, milloin henkilöiden, joita asia koskee, on saatava tietoja tietojen käsittelystä, ja siihen, voivatko he vedota tietoihin pääsyä tai niiden poistamista koskeviin oikeuksiin.

Jos ilmoitus johtaa tapaukseen, ilmoituksen tekijällä on oikeus asianosaisen kuulemiseen tai oikeus tutustua asianosaisen tietoihin, jotka sisältyvät ilmoitukseen. Jos ilmoittaja kuitenkin on nimetön, hänellä ei ole oikeutta saada tietoa ilmoittajan henkilöllisyydestä.

14. Ulkoinen ilmoituskanava

Ilmoittajien suojelua koskevan direktiivin mukaan organisaation on tiedotettava työntekijöilleen seuraavista ulkoisista ilmoituskanavista, joita voidaan käyttää vaihtoehtona organisaation sisäiselle kanavalle:

Oikeuskanslerinvirasto toimii ilmoittajansuojelun keskitettynä ulkoisena ilmoituskanavana Suomessa. Löydät lisätietoja whistleblower-ilmoituksen laatisesta:

<https://oikeuskansleri.fi/keskitetty-ulkoinen-ilmoituskanava>

Organisaation työntekijöillä on vapaus valita, tekevätkö he ilmoituksen organisaation sisäisen ilmoituskanavan vai ulkopuolisen kanavan kautta. Organisaatio kuitenkin kannustaa työntekijöitään käyttämään organisaation omaa ilmoituskanavaa niissä tapauksissa, joissa työntekijä arvioi, että epäilty rikkominen voidaan käsitellä tehokkaasti sisäisesti eikä vastatoimien riskiä ole.

Mahdollisuus käyttää joko sisäistä tai ulkoista ilmoituskanavaa ei rajoita työntekijöiden tavanomaista sananvapautta.

15. Ilmoittajan oikeus tietojen julkistamiseen

Whistleblower-direktiiviä ja ilmoittajien suojelua koskevia sääntöjä sovelletaan myös ilmoittajan laatimassa ilmoituksessa mainittujen tietojen julkistamiseen.

Edellytyksenä on kuitenkin:

- - että ilmoittaja on ennen julkistamista tehnyt ilmoituksen sekä organisaation sisäiseen ilmoituskanavaan että ulkoiseen ilmoituskanavaan eikä asianmukaisiin toimenpiteisiin ole ryhdytty,
- - että ilmoittajalla on perusteltu syy uskoa, että kyseinen rikkominen muodostaa välittömän tai ilmeisen vaaran yleiselle edulle, tai
- - että ilmoittajalla on syy uskoa, että ilmoituksen laatiminen ulkopuoliseen ilmoituskanavaan voi johtaa vastatoimiin tai että tapausta ei käsitellä tehokkaasti tapauksen erityisten olosuhteiden vuoksi.